

MAGYAR JELEN ÉS JÖVŐ A KÁRPÁT-MEDENCÉBEN (IX/a.)

Erdélyi Géza (Rimaszombat):

Mai hitvallás és nemzeti önazonosság- tudat, magyarok és szlovákok a Felvi- déken²³⁹

*Csak a gyenge szereti önmagát, az erős
egész nemzeteket hordoz a szívében.*

Széchenyi István: Hitel

I.

A megadott téma lehetővé teszi, hogy az előadás személyes hitvallásomat is tartalmazza. Európa nemzetek Európája akkor is, ha egy-egy nemzetrész nem a saját hazájában, hanem elcsatoltan valamely más országban él. A továbbiakban legyen szó nemzetünkről, a magyar nemzetről szűkebb időkorlátozás nélkül. Meggyőződésem, hogy *nemzetünknek küldetése van*. Rendeltetése egyszer s mindenkorra szól, és azt vagy teljesíti, vagy elbukik. A nemzet akkor alkothat maradandót, ha küldetését felismeri és betölti. A nemzettudat csak közösségben, megfelelő lelki, szellemi, fizikai (biológiai) közegben születhet, fejlődhet, erősödhet és teljesebbé válhat. Fejlődésének tehát történelmi, közösségi, vallási és nyelvi előfeltételei vannak – és még valami, de az már ősidőktől a génekbe van kódolva. Mégis, tegyük föl a kérdést: valóban van rendelt küldetése a magyarságnak? Régóta vitatott kérdés ez. Vannak, akik ellenzik, esetleg tagadják, de vannak, akik kutatják és vállalják. Alapos történelmi, kultur- és szellemi történelmi tudás szükséges annak felismeréséhez, hogy megfogalmazható legyen a pozitív válasz.

²³⁹ Rév-Komárom, 2014. 10.26. A ZTME megbízásából. Előadás a történelemtanár továbbképzésen.

Vajon mi a magyarság küldetése a világban? Ha van ilyen, akkor az olyan lelki, szellemi elrendeltetés, amelynek megélése és gyakorlása széleskörű hatással bír. Az egyértelmű válasz leginkább úgy fogalmazható meg, hogy mindenkori küldetésünk nem más, mint az igazság, igazságosság és a szabadság önzetlen szolgálata. Ez a fölöttébb nehéz, sok próbatétellel és szenvedéssel járó szolgálat összehasonlítási alapon európai viszonylatban is mérhető és kimutatható anélkül, hogy bármely más nép, nemzet ragaszkodását saját igazához és jogát a szabadsághoz megkérdőjeleznénk. Példaként említhető Magyarország szembehelezkedése a török hódítókkal és hódításokkal, mivel az mások (Nyugat-Európa) szabadságának érdekében is történt. A negyvennyolcas szabadságharc Petőfi látomása és megfogalmazása szerint a „világszabadság” kivívásának jegyében folyt. Az 1956-os felkelés és forradalom az egész világra kihatott, hasonlóképpen 1989 is, sőt, a nagy történelmi változást előidéző határnyitás – a Berlini fal ledöntése, a város, majd az ország két részének egyesülése – egyenesen mások érdekében történt. Mi volt ez, ha nem a szabadság és igazságosság szolgálata a világban? Magyarországra nézve sérelmes és fájó az a tény, amit nem szabad elhallgatni, hogy mindössze negyed századdal később, azaz napjainkban, amikor az események résztvevői, a szemtanúk milliói még élnek, egyes országok politikusai, történészei és újságírói Magyarországnak e hatalmas történelmi vállalkozását és tettét máris megkísérlik elhallgatni, sőt, más országoknak tulajdonítva elvitatni. Ugyanakkor szerényen meg kell jegyeznünk, hogy azonos, netán hasonló jellegű önzetlen történelmi vállalkozást, bátor tettet, tehát nem különböző önző érdekből fakadó döntést a (volt) gyarmattartó nagyhatalmak részéről korunkban hiába keresnénk.

Az elmondottakkal kapcsolatosan szükségesnek tartom szólni arról a hosszú idő óta folyó, múltat feltáró kutatási eredményről, amely a magyarság tudatában évezredek óta génjeibe kódolva – bibliai kifejezést használva – csontjaiba rekesztve meghatározó módon jelen van, a mellérendelő gondolkodásról (erre a ritka szép és nemes tulajdonságunkra sokszor ráfizettünk), tehát nem az alárendelő, elnyomó, másokat leigázni akaró állandósult szándékáról, hanem annak az ellenkezőjéről. (Bővebb információval a ZMTE publikációi, valamint Cser-Darai: *Kárpát-medence vagy Szkítia* című kötete szolgálnak). Meglehet, hogy többek között éppen ennek az egyedülálló, sajátosan magyar gondolkodásmódnak és magatartásformának a nemzetek közötti kapcsolatokban történő továbbadása, meghonosítása jelenti a ránk bízott feladatot, küldetésünk lényegét. Valószínű, e két ránk jellemző tulajdonságot, az igazság és a szabadság mindenkori szolgálatát, valamint a mellérendelő gondolkodást érintette a Tibeti Láma velünk kapcsolatos több megnyilatkozása. Valóban ősi nép vagyunk. A „Science” 2000. nov. 10. Vol. 290, 1155-1159 old. a magyarság szempontjából felbecsülhetetlen eredményt közöl.

„A genetikai szakterület nemzetközi élvonalának 17 elismert képviselője – közöttük nincs egyetlen magyar – által aláírt jelentés szerint a legrégebb európai

gén, az Eu19, 40-35-ezer éves. Ma legnagyobb előfordulása a magyar mintában van, 60 %. Ezáltal egy rendkívül alapos, laboratóriumi munkára épülő bizonyítékkal alátámasztják más szakterületeken elért tudományos eredményeinket, amely szerint a Kárpát-medencében itthon vagyunk 40-35-ezer éve. Egyesületünk eddig megjelent 50 kiadványában erre bőséges bizonyítékkal szolgálunk. Magyar, ne hagyd elveszni lelked!” (*Magyarok őstörténete összefoglaló*. ZMTE Zürich – Budapest 2000.

Ismételten szeretném föl hívni a figyelmet arra, hogy a szabadság és az igazság bármilyen gyarló módon történő szolgálata az eddig elmondottakon túl valami mást is jelent, mégpedig állandó jellegű küzdelmet és szenvedést. Széchenyi életútját vizsgálva Arany János megállapította, hogy a magyarság sorsa: szenvedés. Ha hűségesek akarunk maradni küldetésünkhöz, akkor ezt vállalunk kell, de jóval több bölcsességgel, mint eddig tettük. Mindezeket túl rendeltetésünket változatlan határozottsággal vállalva, szembenézve a régóta tartó gáncsokodással, esetenként a gyűlölettel, hitvallásunk csakis ez lehet: Minden körülmények között megmaradni magyarnak, és teljesíteni küldetésünket a világban! Ezt mondatja velem a családi otthonban átélte, az egyházban és a magyar nyelvű iskolában szerzett, történelmi múltunkra épült magyarságélményem és azonosságtudatom.

Lezárva a megadott témakör első részét, hogy ne kelljen szembenézni „a nemlét iszonyával”, szeretném személyes jelleggel újra kihangsúlyozni, hogy a nemzet valóban nyelvében, elvében, hitében, alkotásaiban, sokféle művészetében, múltja vállalásában és jövőbe tekintő szilárd reménységében él.

II.

A jelen csakis a múlt ismerete alapján érthető és értelmezhető. Témánk második részének boncolása *Magyarok és szlovákok a Felvidéken*, azonban csak akkor visz előbbre a kölcsönös megértés irányába, ha azt nemcsak a 20. század történelmi eseményeinek, viharainak, fordulatainak ismeretére alapozva tárgyaljuk. A nehezen elemezhető és érthető mai jelenségek megértéséhez szükséges visszatekinteni a távolabbi múltba, és elfogulatlanul foglalkozni az eddig tabuként elhallgatott tényekkel, történelmi igazságokkal és igazságtalanságokkal, a fölmerülő, megoldásra váró problémákkal, amelyeket többször külső erők kényszerítettek ránk, máskor bizonyos elfogadhatatlan, történelmietlen elvek és kíváncsalmak szerint igyekezett a sajátos politikai vagy ideológiai érdek értelmezni, de amelyek alkalmanként sajnálatos módon oktan indulatokat váltottak ki a kevésbé tájékozott vagy művelt rétegekben, és amelyek olykor könnyen felkelthető, bizonyos esetekben állandósult gyűlöletig fokozódtak. Márpedig gyűlöletre képtelenség jövőt építeni, legfeljebb erőszakkal, ideiglenesen területet, azzal ellenségeket szerezni. Ennek kapcsán sok fájdalmas esetet nevezhetnénk meg. Lássunk egy példát.

Az egyik januári köztársasági elnöki fogadáson az Elnök beszédében foglalkozott a szlovák nemzet régmúltjával, úgymond a 7. századi, első szlovák állami formáció (?) létevel, amely büszkeséggel kell hogy eltöltse a nemzetet. Ezt követően a 9-10. századi drámai eseményekről is szólt, amikor a magyarok megjelenése és honfoglalása a Kárpát-medencében – úgymond – ezer évre megtörte és ellehetetlenítette a szlovák nemzet államiségének teljes kibontakozását. Az efféle elharapózott, az interneten is terjesztett, minden bizonyítást és alapot nélkülöző, tudománytalan feltevések érezhetően fokozzák a félműveltekben fortyogó gyűlöletet, de a jószándékú polgártársakat is könnyen megtévesztik. Ennek a nem kívánt folyamatnak változatlanul külön táptalajt biztosít a rég bevált „oszd meg és uralkodj” elve mint külső inspiráció, és ez nem a véletlen műve. Sajnos, napjainkban is könnyen tetten érhető a Történelmi Magyarország területén élő nemzetiségek 20. század elején nyíltan kitűzött célja, a tiszta nemzetállam létrehozása, akár embertelenségek árán is. A történelmi alkalom a Nagy Háborút követően (1918) elérkezettnek bizonyult. Megvalósítása különösen a második világhégés után könyörtelen módon folyt. Erről a későbbiekben még szó lesz. Ennél is fájdalmasabb tény, hogy Csehszlovákia második felbomlása után (1993), az előzőhöz mérten sokkal nagyobb területen létrejött Szlovák Köztársaságban, az eredeti cél elérése, a nemzetállam megvalósítása még sürgetőbbnek tűnik, s bár más eszközökkel, de a régóta tartó igyekezet nem lankad.

Kíséreljük meg legalább dióhéjban összefoglalni az 1945-ben a Kassai Kormányprogramba foglaltak alapján erőteljesen beindított, nem titkoltan gyarmatosítás, célzott szlovákosítás folyamatát ismertetni. A hivatalos Törvénygyűjteményben (Zbierka zákonov) ma is több helyen olvasható a háború utáni években hozott törvényekben a következő fogalmazás: Kolonizácia južného Slovenska, magyarul: Dél-Szlovákia gyarmatosítása. Szándékuk megvalósításában, a folyamatok ismertetésében segítségünkre lesz a kiváló történészünk, Vadkerty Katalin műveihez írt két fülszövegből vett idézet: „Már a II. világháború utolsó szakaszában egyértelművé vált, hogy a csehek és szlovákok nemzeti államként felújítandó Csehszlovákia meg akar szabadulni az országban maradó nem szláv, azaz német és magyar lakosságtól. Az új, kisebbségellenes nemzeti politikát meghirdető Kassai Kormányprogram elfogadása (1945. április 5.) jelentette a kezdetét annak az intézkedéssorozatnak, amely során a csehszlovákiai magyar kisebbség egészét háborús bűnösnek nyilvánítják, s megvonják tőle a csehszlovák állampolgárságot, elkobozzák ingatlanjait, bezárják iskoláit. A magyar lakosság nagy tömegeire a kitoloncolás, a kilakoltatás, az internálás, a lakosságcsere várt... E folyamat egyik fejezetét alkotta az ún. reszlovakizáció, a szlovák etnikai terjeszkedés egyik sajátos formája. Ez azt jelentette, hogy a magukat magyarnak valló személyek szlovák őseikre hivatkozva megváltoztathatták nemzetiségüket, és szlováknak jelenthették magukat. Ennek fejében mentesültek az egyoldalú kitoloncolástól, a deportálástól, megtarthatták vagyonukat, visszakapták csehszlovák állampolgárságukat. A reszlovakizálás 719 települést érin-

tett, s ennek során 423264 személy kérte a szlovák nemzetiség megadását...” (A könyv címe: *A reszlovakizáció*. Kalligram, Pozsony 1993).

Gerinctörés volt ez a javából, mert akikre a folyamatok és amikre hivatkozni kényszerültek, azok – ritkán előforduló esetektől eltekintve – nem léteztek.

Második idézet: „A második világháború idején a Csehszlovák Köztársaság háború utáni megújulását előkészítő cseh és szlovák politikusok a nemzetállam megteremtésében látták az ország megmaradásának legfőbb garanciáját. Ezért megtervezték az ’idegenek’, vagyis a cseh országrészekben élő több mint három millió német és a több mint hatszázezres őshonos szlovákiai magyar kiűzését. A magyar lakosság eltávolítására kidolgozták az ún. magyartalanítási tervet, nem tagadva, hogy ennek megvalósítása során a fasiszta szlovák állam zsidókkal szembeni politikáját kívánják folytatni. (...) A magyarok a háború utáni Szlovákia zsidósága – állapították meg, nem titkolva, hogy a szláv nemzeti öntudat felkorbácsolása csupán eszközként szolgált ahhoz, hogy minél nagyobb vagyont vehessenek el a magyaroktól. A gazdag dél jól felszerelt gazdaságait még a nagyhatalmak döntése előtt szeretnék volna átadni az új tulajdonosoknak. A szlovák politikai vezetés – pártállásra való tekintet nélkül – a csehszlovákiai németekkel kapcsolatban megfogalmazott kollektív bűnösség elvét önkényesen – a győztes nagyhatalmak beleegyezése nélkül – a magyarokra is kiterjesztette, s már 1945 tavaszán megkezdte a magyarok vagyonának elkobzását és szlovákoknak történő kiosztását. Ezzel egy időben kidolgozta a belső, észak-déli irányú kolonizáció tervét, melynek keretében a vagyonukból kiűzött magyarok helyébe szlovák családokat telepítenek be. Mindezt a külföld felé belső migrációnak, munkaerő-vándorlásnak tüntették fel.

A győztes nagyhatalmak (...) többször figyelmeztették ugyan a cseh és szlovák politikusokat arra, hogy a magyarok nem németek, ám a csehszlovák belpolitika a saját magyarellenességét az általuk humánusnak és igazságosnak deklarált lakosságcserevel és további kitelepítések engedélyezésével fedezte. (...) ezt a szerződéses diktátumot, amely során a csehszlovák fél eltávolíthatta az országból a legvagyonosabb magyar családokat, s megbonthatta az ősi magyar települési és társadalmi szerkezetet.” (A könyv címe: *A belső telepítések és a lakosságcsere*. Pozsony 1999.) Természetesen, idézhetnénk másoktól, Janics Kálmán, Szarka László, Duray Miklós, Popély Gyula, Gyurgyík László, stb.

Ha a hivatkozási művekben foglaltakhoz hozzáadom (csak) a 20. század katasztrófáit: Doberdót, Trianont, a Don-kanyart, a délvidéki vérengzést, a Málenkij robotot, a kitelepítést és deportációt, 1956. november negyedikét és az azt követő megtorlásokat, azt kell mondjuk, hogy megmaradásunk valóságos csoda. (Sajnos, sok hasonlóságot fedezhetnénk fel, ha párhuzamot vonnánk az új évezred szégyenteljes magyarországi eseményei, illetve az utódállamokban tetten érhető folyamatok között, amelyeknek közös jellemzője napjainkban is a magyarellenesség számos változata. Elegendő az idegen érdekeket készséggel

kiszolgáló kormányokra, a szervezett tüntetésekre, még inkább Magyarország külföldön történő lejáratásokra gondolni.)

Mielőtt rátérnénk történelmünk legújabb kori valós problémáinak konkrétabb ismertetésére, amelyeket elhallgatni nem lehet, mert évtizedek óta meg kell velük vívnunk mindennapi küzdelmeinket, és elfáradnunk sem szabad, szeretném előre bocsátani, mert ez ma is időszerű, hogy visszautasítunk minden olyan gyalázkodó, ránk erőszakolt megbélyegzést, mint „bűnös nemzet” vagy „utolsó csatlós”, különösen akkor, amikor az az első, önkéntes csatlós utódai részéről hangzik el. Hibáinkkal, bűneinkkel készek vagyunk szembenézni, de hangsúlyoznom kell, hogy senkinél sem vagyunk rosszabbak, sem bűnösebbek, különösen azoknál nem, akik háborúkat robbantottak ki, és cinkosaikat még díjazták is, miközben bennünket keményen büntettek, és országunkat prédának tekintették. Bizonyos vagyok abban, hogy Márai Sándor nem véletlenül írta a ma is érvényes, figyelmeztető megállapítást: „Az emberek sohasem olyan veszedelmesek, mint amikor bosszút állanak olyan bűnökért, amelyeket ők maguk követtek el.” Gondoljuk végig – és ez nem naivitás – mennyire másként alakulhatott volna a sorsunk, ha nem történik meg Kassa provokatív bombázása, de még inkább azt, ha a nagyhatalmakban lett volna fogadókészség Magyarország kiugrási szándéka iránt. Egyszerűen nem felel meg a valóságnak, hogy az ország vezetése elkésett vele. Elegendő Románia átpártolásának sokkal későbbi időpontjára gondolni. Magyarország az üldözöttek, különösen a kiirtásra ítéltetett zsidók mentsvára maradhatott volna. Nem következett volna be a szörnyűségek szörnyűsége, a holokauszt. Fölöttébb szükséges lenne végre megkülönböztetni és megnevezni a valódi felelőseket, de a jövőre nézve nem kevésbé fontos a szabadság megőrzése és az igazság érvényesülése.

Arról már publikációk sora jelent meg, hogy mi történt velünk az ismét létrehozott csehszlovák államban a háborút követő években, hogy mit tett velünk az akkori kormány, ezen belül az első csatlóست győztessé átminősített szlovák politika. Most szóljunk inkább arról, hogy az elmúlt évtizedekben miként folyt folyik tovább részleteire lebontva, végiggondolva, gyorsuló ütemben a korábbi magyartalanítás.

Legújabbkori történelmünk földolgozása még folyamatban van. Reméljük, hogy a munka az objektivitás követelményeinek megfelelően folyik.

A legnagyobb veszélyt jelentő műveletek azok, amelyek modernizációnak, reformnak nevezett intézkedések és különböző területeken végzett kísérletezések az oktatás, a közigazgatás, a gazdaságpolitika, a nyelvhasználat stb. területén már hosszabb ideje folynak. Most nem térhetünk ki a helyi közigazgatási szervek akcióinak számtalan problémát okozó igazságtalanságaira, annak ellenére sem, hogy a napi negatív megtapasztalások, a szalonképes vagy ellenkezőleg durva sértegetések, törvényszegések, szabálytalanságok elviselése roppant sok erőt igényel.

Néhány fontos területre összpontosítva figyelmünket, tapasztalataink alapján előre kell bocsátanunk, hogy a pártokra való tekintet nélkül a régi szándék megmaradt, még csak nem is gyengült, a régen kitűzött cél változatlan, csupán a nemzetállam megvalósításának módszerei, formái és eszközei lettek változatosabbak, csiszoltabbak, napjaink kedvelt kifejezését használva: időközönként – bársonyosabbak.

Az oktatás területe

Veszélyes utakra kényszerítettek bennünket. Az egymást követő folyamatok a következő pontokban rögzíthetők:

- a.) A magyar iskolák bezárása, majd
- b.) a megnyíló iskolák fokozatosan történő szlovák igazgatóság alá helyezése,
- c.) egyes tantárgyak szlovák nyelven történő oktatására tett kísérlet,
- d.) kizárólag szlovák szerzőktől származó tankönyvek használatának bevezetése,
- e.) iskolák összevonása, központosítása, kis létszámú iskolák elsorvasztása.
Ez különösen a nemzetiségek iskoláit érinti vészesen. Külön szabályozásra lenne szükség,
- f.) intenzív propaganda a magyar gyerekek szlovák iskolákba történő beíratása érdekében. (Ahol a magyar szülők bedőlnek neki, ott maguk számolják fel az anyanyelvű oktatást, és rántják ki a talajt a magyar pedagógusok lába alól. Számos szlovák intézetben átnevelő munka folyik, nem akarom a régi megjelölést, azaz a janicsárrá nevelés kifejezést igénybe venni.)
- g.) Korábban több megtévesztő manipuláció révén bevett gyakorlattá vált a magyar anyanyelvű egyetemisták létszámcsökkentése. A nemzetiségi arányszám szerinti 10-12 százalék helyett 3-4 százalék magyar hallgatót vettek föl, akik közül legfeljebb 2-3 százalék szerezhettek diplomát. Indoklás: nyelvi problémák, alkalmatlanság, stb. miatt a vizsgákról kiszórták őket. Ez annál is érdekesebb és elfogadhatatlanabb, mivel a magyar hallgatók a csehországi egyetemeken ugyanakkor remekül helytálltak, holott a cseh nyelvet korábban nem tanulták, nem ismerték, a szlovákot viszont igen. A diplomát szerzők közül, sajnos, számosan Csehországban kerestek és találtak maguknak megbecsült állást, ezért végleg ott maradtak. Az ellenünk kitalált fondorlatok és manipulációk választéka kimeríthetetlenül gazdag, a külföldiek előtt pedig mindez hihetetlennek tűnik többek között ezért sem téma, nem hajlandók foglalkozni vele.

Gazdaságpolitika

A trianoni döntés után, alighogy létrejött Csehszlovákia, a csehek azonnal elnyomó politikát kezdtek folytatni velünk, illetve magukkal a szlovákokkal szemben. Például beindították iskoláink folyamatos felszámolását.

Szlovákia területén alig volt ipari létesítmény, termőfölddel pedig elsősorban a magyar régiók rendelkeztek. Az ország éléskamrája a magyarok lakta vidék volt. Ez egyben azt is jelentette, hogy a két világháború között, azaz az Első Csehszlovák Köztársaság idején az itteni magyarság viszonylag független volt, és tisztességes életszínvonalon élt. Néhány év elteltével azok a szlovákok, akik a magyar földbirtok elosztásában részesültek, és csak ők, illetve a morvák részesülhettek, szintén fölemelkedtek, közelítve a kisiparosok, kereskedők, bányászok, városi polgárok és a magyar gazdák életszínvonalához. Elnyomás dolgában azonban jó tanulóknak bizonyultak a szlovák politikusok, s mondhatni, hogy a saját bőrükön szerzett akkori keserves tapasztalataikat máig kamatoztatják velünk szemben. Amint akkor a csehországi munkabérek jelentősen magasabbak voltak a szlovákiaiaknál, az 1989-es fordulatot követő néhány év után ugyanez volt tapasztalható Szlovákián belül, különösen az ország kettéválása után (1993). Az Észak-és Nyugat-Szlovákia nagy tempóban iparosított régióiban kétszer-háromszor magasabb béreket kapnak az ott élők, mint a magyarok lakta vidéken, ahol ráadásul a munkanélküliség 30-40% között állandósult. Az EU-ból érkező felzárkózási támogatásokat nem arányosan osztják el. A magyarok lakta régiókba szinte semmi sem jut, nincs befektetés. Sem gyárak, sem üzemek, sem korszerű utak nem épültek. Jelenleg az a tényleges helyzet, hogy a szocializmus idején az őshonos magyarok által lakott vidékekre telepített ipari létesítményekkel jelentős szlovák tömeget telepítettek be, ez által alaposan megváltoztatva a lakosság nemzetiségi, jelentős mértékben vallási összetételét is. A fordulat után az itteni ipari létesítményeket privatizálták, vagy külföldiek kezébe kerültek, akik gyorsan leépítették, lerombolták őket, de helyükbe újakat nem telepítettek. Az új lakosok itt maradtak, a fiatalok fokozatosan elköltöztek, a magyar vidék gyorsan leépült, közben a mezőgazdasági termőföldek gazdát cseréltek, újabban jelentős arányban idegenek bérlik, illetve veszik őket tulajdonukba. Tulajdonképpen létünkben váltunk fenyegetettekké. Vidékünkön a munkanélküliség jelenleg is 30% százalék fölött van. A szalonképtelen kitelepítés és deportálás nélkül is el lehet népteleníteni egy-egy nemzetiségi régiót. Ezt a szomorú ténytet egy eklatáns példával szeretném alátámasztani. Rimaszombatban hét gyár, illetve üzem (gépgyár, konzerv-, sör-, cukor-, dohány-, szódagyár, mezőgazdasági üzem) működött a kilencvenes évek végéig. Ma már egyikben sem folyik termelés. Jelenleg tehát nincs drasztikus kitelepítés, embertelen elűldözés, de lett helyette egy teljesen tudatosan indított vidék-züllesztés. Egyik brüsszeli találkozónkon nyugati képviselők, kérdésekre válaszolva arról beszéltek, hogy az EU támogatások nem a szlovákoknak, hanem Szlovákiának, vagyis, minden lakosá-

nak szólnak. A gyakorlat azonban egészen más, és ezideig senki sem ellenőrizte a támogatások útját.

A mezőgazdasággal kapcsolatosan még megjegyezném, hogy a szocializmus éveiben a megtermelt javak, illetve a termékekből befolyt tiszta összeg egy tekintélyes részét az államkasszába kellett utalni, úgymond az északi, szlovákok lakta részek gyengélkedő szövetkezeteinek megsegítésére. Százalékosan kifejezve az összeg esetenként elérte a 65-70 százalékot. Tehát régiókban a helyi fejlesztésekre, a települések csinosítására nem, vagy csak kevés pénz maradt. Erről nem volt tanácsos beszélni. Pontosan ma sem tudható, mi az igazság. A tanúk pedig lassan kihalnak, ezáltal a múltbeli praktikák elfelejtődnek, letagadhatókká válnak.

A közélet más területein is hasonló a helyzet. Gondoljunk az anyanyelvünk használatát szigorúan korlátozó nyelvtörvényekre, a korábbi nyelvőrök megfélemlítő tevékenységére vagy a közigazgatási területek felszabdalására, az észak-dél irányú felosztásra, a nemzetiségek agyonhallgatására a médiában. A nemzetiségi műsorok kivételével, a hírközlő szervek nem akarnak tudni másokról, csak a szlovákokról. Sajnos, éppen őket nem tájékoztatják a régmúlt történelmi tényeiről, az országban élő, őshonos polgárok életéről, sorsáról, munkájáról, teljesítményeiről és gondjairól. Napjainkban is előfordul a többségiek részéről, hogy megkérdezik: mit keresünk itt, miért nem települünk haza, Magyarországra, ahonnan jöttünk. Hallottam már olyat is, hogy bennünket Horthy telepített ide, ám nem folytatom a siralmas ostobaságok, sem az alaptalan vádak felsorolását. Viszont azt kérdem, milyen történelemoktatás folyik még mindig a szlovák nyelvű iskolákban, és hogyan képzelik el a mindenkori állami vezetők a kölcsönös megbékélést? Végül is ez kell legyen a cél, nem a nemzetiségek, a nemzetrészek felszámolása, eltüntetése. Fölöttébb aggasztó az a jelenség, hogy nyugati EU parlamenti képviselők némelyike is azon csodálkozik, hogy miért lakunk Szlovákiában, miért nem térünk vissza Magyarországra, ha diszkriminációnak vagyunk kitéve. Némelyeknek fogalmuk sincs arról, hogy a magyar régiók már ezer éve a szülőföldünk, hogy szülőföldünkön nem mi vagyunk a betelepülők. Ők tehát nem a sokféle diszkrimináció megszüntetésén fáradoznak. A történelmi tények nem érdeklik őket. Olyan probléma ez, amelynek megnyugtató rendezésén együtt kellene törekedniük a nemzeteknek és az EU-nak, mindazoknak, akik ezt az áldatlan állapotot végül is előidézték. A tartós és megnyugtató megoldást az önrendelkezés törvényekkel biztosított megadása jelentené.

Végezetül, de nem utolsó sorban meg kell állapítanunk, hogy már legalább egy százada nagy adósság terheli a magyarországi tudomány és a magyarság politikai képviselőit, mert teljességgel elhanyagolták a nemzet múltját és jelenét világnyelveken történő folyamatos ismertetését. A sértő és megalázó támadásokra, történelmi tények meghamisítására – érkezzenek bármely irányból, bármi-

kor vagy bárki részéről – legtöbbször nem reagálnak kellő szinten, kellő eréllyel, meggyőző módon sajnos, leginkább sehogyan sem. Reménykeltő viszont, hogy az utóbbi években e téren pozitív változások kezdődtek.

Láthatjuk, rengeteg a fontos és sürgős tennivaló, s nem csupán magunk között a magunk számára, hanem a külvilág felé is. Az informatika korában föltétlenül igénybe kellene vennünk a modern technika vívmányait és a kínálkozó lehetőségeket. Országok, nemzetek között felmerülő nagyon sok probléma megelőzhető lenne, ha saját érdekünkben végre élnénk a rendelkezésünkre álló eszközökkel. Gondolkozzunk és cselekedjünk szabadon, felelősséggel, ne lelki rabokként, hanem a lélek szabadságában.

Előadásomat – bátorításul – Széchenyi-idézettel kezdtem, befejezni is – figyelmeztetésként – tőle kölcsönzött szavakkal szeretném.

A lelki rab csak úgy szól, mint haszna vagy félelme súgja – (...)

Ha a magyar töpreng, jobb társaságot keres és olvas,
azért még nem pártütő!

(Széchenyi István: *Világ*)